

**Srbija ima dobra
rešenja u oblasti zaštite
prava manjina**

**Za aktivnosti nacionalnih
saveta u 2018. godini
šezdeset miliona dinara**

45 Minority News

mesečni bilten o životu manjinskih zajednica u Srbiji

april 2018

Danica Jovanović: Slabo primenjivi zakoni i politike

**Inkluzija Roma među
prioritetima Vlade**

**Pokloni za đake koji uče
makedonski jezik**

IZDVAJAMO

Srbija ima dobra rešenja u oblasti zaštite prava manjina

Državni sekretar Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave Vlade Republike Srbije, Ivan Bošnjak, i generalni konzul Rumunije u Srbiji, Oliver Marius Dilof, predsedavali su 29. marta u Zaječaru sastankom Međuvladine mešovite komisije za unapređenje položaja manjina. Bošnjak je ocenio da Srbija ima dobar zakonski okvir u oblasti zaštite prava nacionalnih manjina, ali i da se na brojnim poljima još dosta mora raditi.

Konkretni koraci za obezbeđivanje nedostajućih udžbenika

Ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Mladen Šarčević, kao i državna sekretarka Anamarja Viček, sastali su se sa delegacijom nacionalnih saveta nacionalnih manjina i tom prilikom su se dogovorili oko konkretnih koraka za izdavanje udžbenika na jezicima nacionalnih manjina za prvi i peti razred osnovnih škola, kao i za srednje škole.

Kultura i jezik kao stubovi za očuvanje identiteta

U velikoj sali Skupštine AP Vojvodine u organizaciji Pokrajinskog zaštitnika građana – ombudsmana 12. i 13. aprila održana je Međunarodna konferencija „Jezik – kultura – identitet“. Poseban akcenat stavljen je na upotrebu manjinskih jezika u pravosuđu i upravi, kao i aktivnosti nacionalnih saveta u očuvanju nacionalnog identiteta.

Otvorena subotička sinagoga – druga po veličini u Evropi

U Subotici je 26. marta otvorena rekonstruisana sinagoga. Svečano su je otvorili Aleksandar Vučić, predsednik Srbije, i Viktor Orban, premijer Mađarske. Aleksandar Vučić se na otvaranju obnovljene subotičke sinagoge posebno zahvalio mađarskom premijeru Viktoru Orbani, bez čije pomoći, kako je naveo, ne bi bilo ovakvog „prelepog sakralnog objekta koji deluje nestvarno“.

Ako imate pitanje vezano za funkcionisanje nacionalnih saveta nacionalnih manjina ili za oblast prava nacionalnih manjina rado ćemo pronaći i objaviti odgovor.

info@minoritynews.rs

UVODNIK 45

Nove odluke, nove dileme

Ove godine pripadnike nacionalnih manjina očekuju izbori za nacionalne savete manjina. Izborima bi trebalo da prethodi usvajanje Nacrta Zakona o izmenama i dopunama Zakona o nacionalnim savetima. Kao što je poznato, okrugli stolovi povodom javnih konsultacija o radnoj verziji teksta zakona održani su prošle godine, od 29. novembra do 18. decembra. Podsetimo se da su predstavnici manjina bili nezadovoljni samim radnim tekstrom Nacrta, jer, kako su rekli, nadležni nisu uzimali u obzir njihove preporuke i primedbe.

Stručna javnost, kao i svi građani dobili su još jednu priliku da se upoznaju sa tekstrom Nacrta i daju predloge, sugestije, mišljenje u okviru javne rasprave koju Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave sprovodi od 29. marta do 18. aprila.

Nacrt zakona bez sumnje donosi dosta promena. A nećemo pogrešiti ako kažemo da su pojedine novine u velikoj meri iznenadile sadašnje članove nacionalnih saveta, koji imaju ambicije da budu članovi i ubuduće, a koji su aktivni u pojedinim političkim partijama. Naime, novim članom predviđeno je da član nacionalnog saveta ne može biti član rukovodećih organa političke stranke, da ne može biti direktor ili član organa upravljanja ustanove, preduzeća ili druge organizacije čiji je osnivač nacionalni savet ili su na njega preneta osnivačka prava, kao ni funkcioner, postavljeno lice ili rukovodilac u organu državne uprave, pokrajinskom organu uprave, odnosno organu jedinice lokalne samouprave, koji u okvirima svojih nadležnosti odlučuje o pitanjima koja se tiču rada nacionalnih saveta. Neizbežno je postaviti pitanje ko će odlučivati (ili pak samo sedeti i povremeno dizati ruku) o pitanjima nacionalnih manjina u sledećem sazivu nacionalnih saveta, ako znamo da je velika većina sadašnjih članova na određenim funkcijama. Da li će pojedincima biti draža fotelja ili će prevagnuti pripadnost svojoj manjini znaćemo posle izbora.

U Srbiji žive pripadnici 30 različitih nacionalnih zajednica!

Slabo primenjivi zakoni i politike

Biti pripadnik manjine i biti ženskog pola su kategorije koje su prema stručnjacima najpodložnije diskriminaciji. Ako tome dodamo pripadnost romskoj nacionalnoj manjini, diskriminacija je mnogo veća. Romska nacionalna manjina je kao takva diskriminisana višestruko, međutim to ne znači da se njeni pripadnici ne bore protiv toga. Osnivaju se brojna udruženja koja nastoje da pomognu pripadnicima svoje zajednice, podignu nivo obrazovanja i opšte svesti o značaju borbe za svoja prava. Ovim pitanjima su posvećeni i u Udruženju Roma Novi Bečeji, na čijem je čelu Danica Jovanović.

Kada je osnovano udruženje na čijem ste čelu i koji su primarni ciljevi udruženja?

Udruženje Roma Novi Bečeji je osnovano 1999. godine sa ciljem da se bavi unapređenjem položaja Romkinja i dece i tada smo započele da radimo na obrazovanju, a nastavile smo da se bavimo borbom protiv nasilja nad ženama i uopšte ženskim ljudskim pravima. Udruženje Roma Novi Bečeji i uopšte Ženska romska mreža se bave ženskim ljudskim pravima Romkinja.

Da li možete da nam predstavite projekat "Rano je" koji je usmeren na rane brakove koji predstavljaju deo tradicije Roma? Koji su problemi sa kojima se susreću mlade Romkinje, da li trpe porodično i seksualno nasilje? Da li nailazite na negodovanje u samoj zajednici baveći

se ovom tabu temom o kojoj se malo govori u javnosti?

Mi, aktivistkinje, kažemo da to nije deo romske tradicije. "Rano je" je naziv kampanje koju sprovodimo već tri godine uz podršku Ujedinjenih nacija. Ovaj projekat ima za cilj da započne intenzivniji rad na ovoj temi. I kada govorimo o ranim brakovima moramo da kažemo da je veliki broj Romkinja prekinuo obrazovanje, ne-ma mogućnost zapošljavanja i sve to vodi ka ranom braku i trudnoćama koje dolaze već sa 13,14 i 15 godina, što je zaista kršenje svakog osnovnog ljudskog prava deteta.

U saradnji sa udruženjem "Rromnjako Ilo" (Srce Romkinje), tokom 2016. i 2017. godine organizovali ste radionice namenjene Romkinjama koje su rano stupile u brak. O čemu je bilo najteže razgova-

rati? Da li ste uspeli da dovedete u vezu seksualno nasilje sa ranim ugovorenim brakovima?

Naravno. Mi smo čak uspele da izdamo jednu knjigu "Suprotstavljamo se običaju, volimo sebe", zajedno sa Ženskom romskom mrežom i feminističkom psihološkinjom, Lepom Mlađenović. Mi aktivistkinje smatramo da je rana udaja ulaznica za seksualno nasilje, jer ako vi devojčicu od 13,14 ili 15 godina primoravate na odnose to znači da je seksualno nasilje. I zato se borimo da do toga ne dođe. Sada smo sa ovom kampanjom skrenule pažnju javnosti na ovo važno pitanje, posebno kada govorimo o odgovornosti institucija. Sve te institucije se pozivaju na običajno pravo, govore da su to običaji Roma. To nisu običaji Roma. Romska devojčica koja nije došla da sedne u klubu sa 12 godina je ista kao i druga devojčica

koja nije romske nacionalnosti, pa se prosto zapitajte gde je ta devojčica koja nije došla danas u školu.

Koliko su se zapravo nadležne institucije uključile?

O tome govorim. Mi se nadamo da hoće. Postoje razni protokoli, postoje razne strategije i politike koje smo i mi same kreirale, ali zapravo, u praksi se to ne primenjuje. Kažem, institucije se pozivaju na običajno pravo. Ako se uđa devojčica od 13 godina koja je romske nacionalnosti oni čak idu i na svadbu. I niko ne reaguje na to što ta devojčica nije došla u školu, ni Centar za socijalni rad koji se bavi porodicom, ni Dom zdravlja koji treba da se bavi reproduktivnim zdravljem devojčice, ni policija koja treba da reaguje prema zakonu. Imamo sjajne zakone i politike koje smo i same kreirale kroz aktivizam, kroz feministički pokret čije smo članice, ali nekako se sve to ne primenjuje.

Prema Ženevskoj deklaraciji o pravima deteta iz 1924. godine i Konvenciji UN o pravima deteta iz 1989. godine dete mora biti zaštićeno od svih vidova eksploatacije i nasilja. Koliko je u praksi izvodljiva primena ovih deklaracija? Da li imate pomoć države i evropskih institucija kada je kršenje prava deteta u pitanju?

Mogu još da dodam da imamo i Istanbulsku konvenciju koju je ratifikovala država Srbija i koja jasno kaže stop maloletničkim brakovima i koja kaže stop nasilju nad ženama, a zapravo se ni ta Istanbulска konvencija ne primenjuje. Ženske organizacije, zajedno sa nama, pozivaju i ja još jednom apelujem da se samo ono što smo potpisali, na šta se država Srbija obavezala, počne primenjivati. Na ovom problemu rade i država i razne nevladine organizacije pripremajući izveštaje. I mi smo deo tih nevladinih organizacija kroz Žensku romsku mrežu. Mi smo radile takav izveštaj, nakon čega su dobijene preporuke sa Komiteta gde se jasno kaže da pristup pravdi za Romkinje treba da se poboljša, da treba da se poboljša položaj Romkinje koja dođe u sigurnu kuću. Naši podaci govore da naše Romkinje nemaju pristup sigurnim kućama, a isto smo građanke Srbije.

Poznato je da rasizam podstiču određene desničarske grupe, međutim manje je poznato da ovakvoj segregaciji pribegavaju i u srpskoj pravoslavnoj crkvi.

U srpskoj pravoslavnoj crkvi postoji ra-

sizam, diskriminacija, nacionalizam i to sam osetila lično na svojoj koži kada sveštenik nije htio da izađe na opelo moje majke. Ovo doživljavaju i drugi Romi i Romkinje u Novom Bečeju. Želim da ukažem na ogroman rasizam. Smatram da je osnovno dostojanstvo svakog čoveka da živi i kad umre da ima opelo. To je osnovno ljudsko pravo, a ako to ne možete da ostvarite u srpskoj pravoslavnoj crkvi, ja se onda zapitam kao vernica. To meni ne može da ugasi veru da ja i dalje budem vernica. To je zaista važno za Rome i Romkinje, ali je važno i da ta in-

broj 0800 10 10 10 i potpuno je besplatan. Žene mogu da se obrate i dobiju pomoć na rumunskom, romskom i mađarskom jeziku i ovo je jedini SOS u Srbiji koji pruža ovaku pomoć – pravnu pomoć, emotivnu i psihološku podršku, zastupanje na sudovima. To je onaj pristup pravdi o kome sam govorila, jer ako sam ja Romkinja i imam jezičku barijeru meni je potrebno da me neko prati na sud, a mi imamo problem da imamo jednog sudskog tumača u Vojvodini. I onda sam ja uskraćena za pravo da mogu da govorim na svom maternjem jeziku, a ne razumem većinski jezik i terminologiju. Ovaj telefon radi u pet gradova i žene mogu da se javi.

Vi ste i sami prošli taj put od maloletničke udaje do toga da ste uspeli da završite fakultet i da osnujete udruženje koje kroz aktivizam osnažuje Romkinje i žene iz drugih manjinskih zajednica da žive bez nasilja. Da li koristite svoj lični primer kako biste dopreli do žena koje vam se obraćaju za pomoć?

Ja sam 14 godina napunila u drugoj porodici. Obrnuću redosled u Vašem pitanju. Prvo sam osnovala nevladino udruženje, počela da budem aktivistkinja, zatim završila srednju školu, završila fakultet, sad sam na postdiplomskim studijama i smatram da je taj aktivizam veoma važan. Već 20 godina se promoviše i radi na tome da se proširi aktivizam, da devojke Romkinje same doprinesu unapređenju svog položaja, a uradiće to samo kroz aktivizam, odnosno ako se uključe u rad nevladine organizacije i ako same nameđnu teme koje su za njih interesantne, da govore na ovim radionicama, da se obrazuju i da ostanu u sistemu obrazovanja, što je ključno, da imaju podršku da se osnaže i da imaju svoje izbore.

Kakav je odziv u ovom trenutku?

Veoma dobar. Mi u Banatu zaista lepo radimo, proširile smo aktivizam, uključile puno devojaka. Bilo je dve aktivističke škole prošle godine i ove godine ćemo nastaviti taj trend, da se mlade devojke koje su možda ispile iz sistema obrazovanja, ali se polako vraćaju, bilo kao druga šansa, bilo da vanredno daju ispite i da završe srednju, kao što sam ja radila. I hvala profesorki Svenki Savić i hvala puno mojim drugaricama koje su me podržale, osnažile da danas budem ovde gde jesam. I svakako da smo pozitivan primer kako ja, tako i druge žene koje imaju isto ovakvo iskustvo.

stitucija ne diskriminiše i ne koristi takve dvostrukе arsine za Rome i Romkinje i druge nacionalne manjine.

Na teritoriji Vojvodine ste osnovali mrežu SOS telefona za podršku ženama koje su pretrpele nasilje. Koji je cilj ove Mreže, kome je namenjena, koju vrstu usluga pruža? Na kojim manjinskim jezicima korisnici mogu da vam se obrate za pomoć?

To je jedinstveni broj koji sve žene mogu da pozovu na teritoriji Vojvodine. To je

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina

Izvor: Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave

Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave raspisalo je javnu raspravu o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina sa ciljem prikupljanja komentara i sugestija koji će dodatno unaprediti postojeći pravni okvir. Tekst Nacrta zakona pripremljen je tokom javnih konsultacija, u inkluzivnom i transparentnom procesu, uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji i aktivno učešće nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Ministar Branko Ružić je tim povodom podsetio da je unapređenje ovog zakona

deo obaveza koje smo pred sebe postavili i preuzeli akcionim planom za Poglavlje 23 – Pravosuđe i osnovna prava- i Akcionim planom za ostvarivanje prava nacionalnih manjina.

„Osim usklađivanja Zakona sa Odlukom Ustavnog suda iz januara 2014. godine naš cilj je da ovaj zakon unapredimo u pravcu jasnijeg definisanja ovlašćenja nacionalnih saveta nacionalnih manjina, smanjenja prekomerne politizacije, transparentnijeg finansiranja delatnosti nacionalnih saveta nacionalnih manjina, kao i otklanjanje drugih eventualnih nedostataka koji se uočavaju u praksi“ rekao

je Ružić.

Ministar je pozvao stručnu javnost, nevladin sektor i sve zainteresovane da uzmu aktivno učešće u konsultacijama i daju konstruktivne predloge kako bi u otvorenom razgovoru došli do najboljih rešenja koja će još bolje urediti ovu oblast i deo sistema.

Javna rasprava o Nacrtu zakona traje do 18. aprila 2018. godine, nakon čega će Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave analizirati sve primedbe, predloge i sugestije učesnika u javnoj raspravi.

Konkretni koraci za obezbeđivanje nedostajućih udžbenika

Foto: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

Ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Mladen Šarčević, državna sekretarka Ana Marija Viček, pomoćnik ministra za predškolsko i osnovno obrazovanje i vaspitanje, Vesna Nedeljković, kao i saradnice Đurđica Ergić i Snežana Vuković primili su 23. marta delegaciju nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

U ime delegacije Svetlana Zolnjanova, koordinatorka Odbora za obrazovanje Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine, istakla je potrebu za izdavanjem novih udžbenika na jezicima nacionalnih manjina za prvi i peti razred osnovnih škola, kao i za srednje škole. S obzirom na to da su sa stanku prisustvovali i predstavnici Zavoda za izdavanje udžbenika, na čelu sa generalnim direktorom, Dragoljubom Kojičićem, detaljno je analizirana mogućnost potpisivanja aneksa Memoranduma o izdavanju udžbenika za manjine koje imaju obrazovanje na maternjem jeziku.

Predstavnica Zavoda za unapređenje obrazovanja i vaspitanja, Dragana Marinković, predstavila je dinamiku pisanja programa iz maternjeg jezika

i jezika sa elementima nacionalne kulture za osnovne škole i gimnazije u okviru reforme, kao i ulogu nacionalnih saveta u tom procesu.

Na sastanku je rečeno da će do kraja aprila izaći Katalog odobrenih udžbenika iz kojeg će biti odabrani nedostajući naslovi za prvi i peti razred koji će biti prevođeni na jezike manjina, a najkasnije do 15. maja pripremiće osnove za potpisivanje novog sporazuma između Ministarstva, nacionalnih saveta i Zavoda za udžbenike, čime će se obezbediti izdavanje udžbenika za prvi i peti razred na svim jezicima.

Drugi deo sastanka su posvetili predstavnicima manjina koji imaju izučavanje jezika sa elementima nacionalne kulture kao izborni predmet. Ministarstvo će i sa njima potpisati Memorandum o izdavanju udžbenika. Takođe, analizirali su i mogućnost anketiranja učenika u školama, kao i dosadašnja iskustva na terenu. Rečeno je da će Ministarstvo poslati školama anketne lističe koji se odnose na izučavanje maternjeg jezika sa elementima nacionalne kulture, o čemu će biti obavešteni i nacionalni saveti.

Inkluzija Roma među prioritetima Vlade

Izvor: Vlada Republike Srbije

Direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije, Suzana Paunović, povodom Svetskog dana Roma je istakla da je prethodnu godinu obeležio kontinuitet u realizaciji aktivnosti u oblasti inkluzije Roma i Romkinja kako na nacionalnom, tako i na nivou jedinica lokalne samouprave gde žive pripadnici romske nacionalne manjine.

U realizaciji aktivnosti predviđenih Akcionim planom Vlade za primenu Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja rade resorna ministarstva, gradovi i opštine i organizacije civilnog društva, Nacionalni savet romske nacionalne manjine, kao i predstavnici romske zajednice, navela je ona. Paunović je rekla da je za realizaciju ovog dvogodišnjeg plana do 2018. godine obezbeđeno 6.722.481 evra, i to iz budžeta Republike Srbije 70 odsto, a iz donatorskih i drugih sredstava EU 30 odsto.

Imajući u vidu da su jedinice lokalne samouprave prepoznate Strategijom kao ključni nosioci najvećeg broja aktivnosti u oblasti inkluzije Roma, obezbeđena su sredstva u okviru IPA programa da se lokalnim samoupravama pruži podrška u pogledu jačanja institucionalnih kapaciteta.

Takođe, obezbeđena je i dodatna po-

drška za izradu lokalnih akcionalih planova u oblasti socijalnog uključivanja Roma i Romkinja, izrada projektnе dokumentacije u cilju infrastrukturnih poboljšanja uslova života, kao i podrška civilnom sektoru.

U okviru programa IPA 2014 predviđena je podrška za proširenje angažovanja mobilnih timova za inkluziju Roma u još 20 jedinica lokalne samouprave, čime će na svojevrstan način biti zaokružena podrška lokalnim mehanizmima za inkluziju Roma u 70 jedinica lokalne samouprave.

Takođe, za rešavanje najsloženijih stambenih i infrastrukturnih pitanja u romskim naseljima u junu 2017. godine započeta je realizacija najvećeg infrastrukturnog EU projekta koji ima za cilj unapređenje uslova života Roma u podstandardnim naseljima u 13 gradova i opština u Srbiji.

Paunović je navela da aktivnosti koje država preduzima u oblasti unapređenja položaja Roma i Romkinja doprinose i ispunjenju obaveza preuzetih Akcionim planom za Poglavlje 23 u pristupanju Srbije Uniji, a veliki doprinos učinjen je i na ispunjavanju Operativnih zaključaka seminara koji zajednički organizuju Vlada Srbije i EU.

Ona je podsetila na to da je prošle godine Komitet za ukidanje rasne diskriminacije UN, pred kojim je delegacija Srbije predstavila periodični izveštaj, pohvalio napore koje naša država sprovodi u cilju unapređenja položaja svih nacionalnih manjina, uključujući i najosetljiviju romsku nacionalnu manjinu.

U okviru Univerzalnog periodičnog pregleda koji je naša država prošla početkom ove godine pred najvažnijim telom UN u oblasti ljudskih prava, Srbija je prihvatile sve preporuke država članica UN u oblasti inkluzije Roma.

Za aktivnosti nacionalnih saveta u 2018. godini šezdeset miliona dinara

Izvor: Pokrajinska vlada

Predsednik Pokrajinske vlade, Igor Mirović, uručio je 21. marta ugovore kojima je obezbeđeno 60,1 miliona dinara za sufinansiranje aktivnosti 15 nacionalnih saveta nacionalnih manjina koje imaju registrovano sedište na teritoriji Vojvodine.

Za sufinansiranje redovne delatnosti nacionalnih saveta u 2018. godini izdvojeno je 47,1 miliona dinara, dok je 13 miliona dinara opredeljeno za razvojne delatnosti.

Predsednik Mirović je nagnao da kada govorimo o nacionalnim manjinama govorimo o svima nama, o AP Vojvodini i Srbiji, o zajedništvu i zajedničkim problemima i nastojanjima da se ti problemi reše. On je dodao da je stoga jedan od najvažnijih zadataka za Pokrajinsku vladu podrška radu nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

„Zato smo u periodu od 2016. godine do danas u kontinuitetu povećavali obim sredstava za aktivnosti nacionalnih saveta“, kazao je Mirović. On je dodao da su u 2018. godini po konkursu za po-

dršku aktivnosti nacionalnih saveta sredstva uvećana za pet odsto i izrazio uverenje da će ona u budućnosti biti još veća.

Potpredsednik Pokrajinske vlade i pokrajinski sekretar za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine –

nacionalne zajednice, Mihalj Njilaš nagnao je da je višegodišnja praksa dodelje sredstava za aktivnosti nacionalnih saveta potvrda posvećenosti Pokrajinske vlade očuvanju i unapređenju položaja nacionalnih zajednica u Vojvodini.

„Potvrda tome je i zalaganje resornog sekretarijata u promovisanju i unapređenju manjinskih prava putem mnogobrojnih godišnjih konkursa, kao i aktivnog učešća u praćenju i implementaciji Akcionog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, odnosno učešća u postupku donošenja izmena i dopuna zakona koje su od izuzetnog značaja za korpus manjinskih prava“, kazao je potpredsednik Njilaš.

Sredstva su dodeljena nacionalnim savetima mađarske, slovačke, hrvatske, rumunske, rusinske, romske, crnogorske, bunjevačke, makedonske, ukrajinske, nemačke, češke, egipatske, aškalijske i grčke nacionalne manjine.

Ambasador Evropske unije Sem Fabrici sastao se sa savetima nacionalnih manjina

Izvor: Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji
Foto: Romski nacionalni savet

Ambasador Evropske unije, Nj. E. Sem Fabrici, održao je uvodni sastanak sa predstvincima 21 nacionalnog saveta nacionalnih manjina Srbije u predstavništvu Delegacije Evropske unije. Ovaj uvodni sastanak imao je za cilj razmenu pogleda na poštovanje i zaštitu manjinskih prava.

Ambasador Evropske unije Sem Fabrici naglasio je da je poštovanje manjinskih prava jedno od osnovnih načela Evropske unije. Prilika da se sastane sa pred-

stvincima nacionalnih manjina Srbije doprinela je korisnom pregledu trenutne situacije, takođe i u kontekstu priступanja Srbije Evropskoj uniji. Ovo je takođe bila i prilika da se ohrabre svi

saveti nacionalnih manjina da aktivno učestvuju u implementaciji Akcionog plana za realizaciju prava nacionalnih manjina, jer to predstavlja bitan element unapređivanja pozicije nacionalnih manjina.

Predstavnici nacionalnih manjina izrazili su širok spektar pogleda i zajednički stav po mnogim pitanjima. Ambasador Fabrici je ohrabrio predstavnike nacionalnih manjina da rade zajedno na implementaciji Akcionog plana i da udruženi nađu zajedničke tačke.

Srbija ima dobra rešenja u oblasti zaštite prava manjina

Izvor: Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave

Državni sekretar Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave Vlade Republike Srbije, Ivan Bošnjak, i generalni konzul Rumunije u Srbiji, Oliver Marius Dilof, predsedavali su 29. marta u Zaječaru sastankom Međuvladine mešovite komisije za unapređenje položaja manjina.

Bošnjak je ocenio da Srbija ima dobar zakonski okvir u oblasti zaštite prava nacionalnih manjina, ali i da se na brojnim poljima još dosta mora raditi.

On je naveo da je na sastanku bilo reči o popularisanju učenja manjinskog jezika kroz obrazovni sistem, osnivanju manjinskih redakcija u privatnim medijima na lokalnom nivou, ali i podršci pripadnicima nacionalnih manjina da slobodno izražavaju svoju versku pripadnost.

Pojedina pitanja su, kako je rekao, i posle ovog sastanka ostala otvorena, poput funkcionalisanja i rada rumunske crkve u istočnom delu Srbije, zatim pitanja obrazovanja i informisanja na jezicima manjina, kao i pitanje izbora za Nacionalni savet.

Državni sekretar je ocenio da će dobiti bilateralni odnosi između Rumunije i Srbije

i nepriznavanje nezavisnosti Kosova i Metohije biti upotpunjeni dobrim dogоворима koji će nam pomoći u realizaciji Nacionalnog plana za poboljšanje položaja manjina u Srbiji.

Dilof je istakao da bi u cilju razvoja dobre saradnje sa generalnim konzulatom Rumunije, kada je u pitanju poštovanje prava nacionalnih manjina, trebalo imati u vidu i ekonomski razvoj ove dve regije.

Rumunska zajednica u Srbiji i srpska zajednica u Rumuniji treba da budu jedna tačka koja će spajati ove dve države, naveo je on i ocenio da će dobro razumevanje dve zajednice dovesti do

prosperiteta u njihovim bilateralnim odnosima u budućnosti.

Načelnik zaječarskog Upravnog okruga, Vladan Paunović, istakao je da je ta sredina oduvek bila nacionalno mešovita, iznevši podatak da prema poslednjem popisu iz 2011. godine u Bojlevcu i Zaječaru ima 307 građana koji su deklarisani kao Rumuni i 6 254 Vlaha.

Učesnici u diskusiji su istakli važnost analize sprovodenja bilateralnih sporazuma, kao i to da će pitanje statusa i položaja nacionalnih manjina biti tema pristupnih pregovora Srbije sa EU.

Ambasador Bugarske u poseti RTV

Izvor: RTV

Povodom planova za bratimljenje Novog Sada i Plovdiva, ambasador Bugarske u Srbiji, Radko Vlajkov, boravio je 29. marta u Novom Sadu, gde je o detaljima povezivanja dva grada razgovarao sa gradonačelnikom Milošem Vučevićem. Podršku tom procesu trebalo bi da pruži i Radio-televizija Vojvodine, dogovoren je na sastanku.

Jedna od misija RTV-a je afirmacija zajedništva i razumevanja među narodima: između ostalog i kroz promociju kulture i tradicije drugih naroda.

Na sastanku sa bugarskim ambasadorom, Radkom Vlajkovim, dogovoren je da jedan od narednih meseci na RTV-u bude posvećen bugarskoj kinematografiji, a ambasador je pružio podršku novom projektu

RTV-a, promociji podunavskih zemalja i gradova na dunavskim obalama.

„U toku su poslednje pripreme za bratimljenje Novog Sada i Plovdiva, te smo razgovarali o podršci RTV-a u tom procesu i o saradnji sa TV centrom u Plovdivu“, rekao je Vlajkov.

Ambasador je predao i zvanično pismo Plovdiva gradonačelniku Novog Sada, Milošu Vučeviću, što je osnova za uspostavljanje pobratimskih odnosa dva grada, dve buduće prestonice kulture. Razgovarali su i o saradnji u oblasti kulture, privrede i obrazovanja.

Kultura i jezik kao stubovi za očuvanje identiteta

Tokom dva dana, 13. i 14. aprila, u Skupštini AP Vojvodine organizovana je međunarodna konferencija Pokrajinskog zaštitnika građana – ombudsmana „Jezik – kultura – identitet“.

Konferencija je okupila istaknute lingviste i prevodioce kako iz naše zemlje, tako i iz Mađarske, Rumunije, Hrvatske i Nemačke, kao i predstavnike nacionalnih saveta nacionalnih manjina, koji su tokom dva dana govorili o položaju manjinskih jezika, njihovoj budućnosti, kao i službenoj upotrebi. Pažnju su posvetili i aktivnostima nacionalnih saveta usmerenih na očuvanje identiteta.

Prvog dana konferencije pozdravne reči

sklop koji će biti dovoljno interesantan da se započeta debata u Skupštini nastavi i sledeće godine.

Oblast službene upotrebe jezika i pisma bila je najveći izazov koji je bilo potrebno rešiti u svim sazivima Nacionalnog saveta bunjevačke nacionalne manjine, rekla je predsednica saveta Suzana Kujundžić Ostojić. „Kako je bunjevački priznat samo kao govor, a ne i kao jezik, bunjevačka zajednica je uskraćena za brojna manjinska prava, koja su prepoznata samo za one zajednice koje imaju jezik

su uputili Zoran Pavlović, pokrajinski zaštitnik građana – ombudsman, Snežana Sedlar, potpredsednica Skupštine AP Vojvodine, i Dragana Milošević, pokrajinska sekretarka za kulturu, javno informisanje i odnose sa verskim zajednicama.

„Želim da naglasim da prava i slobode, problemi i poteškoće pripadnika nacionalnih manjina nisu isključivo njihova stvar. Poenta je u sledećem: Ako probleme manjina pripadnici većine ne osećaju, ne prepoznaju ili ne registruju, i to kao deo njihovih problema, onda u društvu ne postoje adekvatne mogućnosti za reprodukciju nekih temeljnih vrednosti poput onih izraženih još 1789. godine, kao što su sloboda, prava i jednakost“, izjavio je pokrajinski ombudsman dodajući da očekuje da će se otvoriti novi programski

u službenoj upotrebi, navodi Kujundžić Ostojić. Na problem službene upotrebe jezika i pisma ukazao je u ime Nacionalnog saveta hrvatske nacionalne manjine Darko Šarić Lukendić.

Nikola Šanta, koji je govorio u ime Nacionalnog saveta rusinske nacionalne manjine, fokusirao se na problem izdavanja knjiga na manjinskim je-

zicima sa aspekta izdavača. Po njemu je problematično i samo poimanje manjinske kulture. „Kada se govori o kultura manjina, govori se o očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta. Govorimo o nečemu što je konzervirano, pa ga treba čuvati. Ne govorimo o nečemu što upravo danas nastaje, što se rađa, a kul-

tura je upravo to. Kada govorimo o Rusinima, Slovacima, Rumunima itd., o njihovim kulturama, potencijalni srpski konzument pod pojmom tih kultura podrazumeva igranje i pevanje u narodnim nošnjama, koje više niko ne nosi, jer su odavno prošlost, a ne govorimo o tome šta predstavnici tih kultura stvaraju na svom jeziku, kakvu literaturu i kakvo pozorište“, ističe Šanta navodeći da se upravo za ove oblasti izdvaja najmanje sredstava. Kao primer je naveo da su 2014. godine ta sredstva za izdavaštvo na rusinskom jeziku iznosila više od tri miliona dinara, dok je prošle godine bilo opredeljeno svega 300.000 dinara.

Na konferenciji su još govorili i predsednici, odnosno predstavnici nacionalnih saveta mađarske, slovačke, rumunske, nemačke, romske i češke nacionalne manjine koji su izneli svoje probleme, odnosno moguća rešenja kako zajednički nastupiti i raditi u korist svih nacionalnih zajednica.

Konkurs za nagradu „Ana Njemoga Kolar“

Nacionalni savet slovačke nacionalne manjine je raspisao sedmi konkurs za dodelu godišnje nagrade „Ana Njemoga Kolar“ za najbolji medijski sadržaj o slovačkoj nacionalnoj manjini u Srbiji koja se dodeljuje sa ciljem promovisanja i povećanja vidljivosti postojanja i aktivnosti slovačke narodnosti u Srbiji u medijima namenjenim pripadnicima većinskog naroda

i drugih nacionalnosti u Srbiji i zemljama regionala.

Nagrada se dodeljuje za najbolji medijski sadržaj, koji se bavi bilo kojim aspektom života slovačke zajednice ili pojedinca koji pripada ovoj zajednici u Srbiji.

Medijski sadržaj mora biti objavljen na bilo kom jeziku osim na slovačkom, u štampanim ili elektronskim (radio, TV, internet)

medijima.

Nagrada se sastoji od diplome i novčanog iznosa od 250 € u dinarskoj protivrednosti za autora.

Konkurs traje do 16. jula 2018. godine. Radovi koji se prijavljuju na konkurs moraju biti objavljeni ili emitovani u protekloj godini – od 01. avgusta 2017. do 16. jula 2018.

Ispričaj svoju priču

Forum za interkulturnost uz podršku Fondacije za otvoreno društvo pokrenuo je projekat "Ispričaj svoju priču" koji, kako se navodi na portalu www.ispricajsvojupricu.rs, ima za cilj da se iz perspektive ličnih priča građanima približe osećanja pripadnika manjinskih zajednica, njihova (auto)percepcija, njihovo ra-

zumevanje sebe u ambijentu većinske kulture, dakle, njihov doživljaj društva u kojem žive.

"Lične priče su važne, jer daju uvid u subjektivne doživljaje građana, pripadnika manjinskih zajednica i uvek su istinitije, životnije i stvarnije od bilo kakvih "zvaničnih" formulacija. Smatramo da je pokretanje ovog, u

našem prostoru jedinstvenog, portala dobar način da svi zajedno dobijemo jasan uvid u drugu, ličnu stranu života pripadnika manjinskih zajednica, što će rezultirati boljim međusobnim razumevanjem, prepoznavanjem zajedničkih problema i boljom komunikacijom", navodi koordinatorka projekta Aleksandra Đurić Bosnić.

Otvorena subotička sinagoga – druga po veličini u Evropi

Izvor: RTS

Foto: www.subotica.com

Predsednik Srbije, Aleksandar Vučić, i premijer Mađarske, Viktor Orban, otvorili su 26. marta u Subotici rekonstruisanu sinagogu.

Aleksandar Vučić se na otvaranju obnovljene subotičke sinagoge posebno zahvalio mađarskom premijeru Viktoru Orbanu, bez čije pomoći, kako je naveo, ne bi bilo ovakvog „prelepog sakralnog objekta koji deluje nestvarno“.

„Sinagoga, druga po veličini u Evropi nakon budimpeštanske, zasijala je kako zaslzuje. Na obnovi smo radili zajedno i naporima i sredstvima i zato posebno hvala Orbanu, bez čije podrške i učešća ova sinagoga ne bi ovako sjajala“, rekao je Vučić.

Radovi su, kako je rekao, povezani ne samo Jevreje s pravoslavcima, katolicima

i protestantima već i vlade dveju zemalja, ali i međunarodne institucije, približili ljudi...

„Srećan sam što Subotičani imaju novu–staru kuću lepšu nego ikada pre, ali sam srećan i što će ovamo svi drugi dolaziti. To će biti i kulturno stecište i turisti će dolaziti iz Srbije i Evrope, jer su ovakvi objekti retki“.

Po dolasku u Suboticu, predsednik Srbije je ispred sinagoge razgovarao sa građanima i sa predstavnicima jevrejske zajednice.

Predsednik Saveza jevrejskih opština Sr-

bije, Robert Sabadoš, rekao je za Tanjug da je ovo prvi put od 1945. godine, pa do danas da je urađena obnova ovako značajnog jevrejskog hrama u Srbiji, te da to pokazuje jevrejskoj zajednici da predstavlja važan faktor u društvu.

„Ono što je bitno jeste da jevrejska zajednica u Srbiji na ovaj način potvrđuje svoje prisustvo ovde. Poseban odnos Vlade Srbije i vlade Mađarske ukazuje na to da se jevrejska zajednica na ovom prostoru uvažava i predstavlja jedan od bitnih faktora u društvu u smislu odnosa prema manjinama, odnosno manjinskim naroda u Srbiji“, rekao je Sabadoš.

Premijer Mađarske, Viktor Orban, rekao je da će ovaj dan biti upamćen kao dan ka-

da je srednja Evropa pokazala svoj najlepši lik svetu – lik saradnje i međusobne tolerancije. Kako je naveo, sinagogi je vraćan sjaj, a jevrejskoj zajednici dug za veliki doprinos razvoju Evrope i sveta.

Naveo je da je vlade Srbije i Mađarske spojilo poštovanje prema jevrejskom narodu, kao i da je sinagoga okretanje prema budućnosti u kojoj Jevreji, Srbi i Mađari žive zajedno.

„Srbi i Mađari već žive zajedno u Subotici, a danas šaljemo poruku da je ovo Evropa u kojoj želimo da živimo – u miru i bezbednosti svi zajedno“, rekao je Orban.

Istakao je da svi narodi Evrope žive na temeljima jevrejske i hrišćanske vere i da i dalje žele da žive u Evropi u kojoj postoji sloboda vere, nacije i jezika.

Orban je rekao da u svetu i dalje postoje mesta gde su ljudi proganjeni i gde se ne obnavlja već se ruši, ali i istakao da je ponosan na versku tradiciju Evrope, koja gaji toleranciju.

Sinagoga ne samo jevrejska, već i subotička zaostavština

Vrhunski rabin Srbije, Isak Asiel, rekao je da su subotički Jevreji podigli zdanje sinagoge početkom 20. veka i tako „utkali sebe u temelje Subotice, kako u verskom tako i u svakom drugom smislu“.

Naveo je da je nakon Drugog svetskog rata zgrada „tugovala i polako starila“ i da je, kada se u nju uđe, izgledalo kao da je vreme stalo. Asiel je rekao da sinagoga više nije samo jevrejska već i subotička zaostavština i mesto za sve ljudi i koje će zračiti ljubavlju.

„Ovo je nasleđe i Subotice, i Srbije, i Mađarske, i Evrope, i sveta, i hvala srpskoj i mađarskoj vladi, koje su je obnovile od temelja i stvorile mesto okupljanja i ljubavi“, rekao je Asiel.

U Vojvodini živi oko 2.000 Jevreja u pet jevrejskih opština

U Subotici danas živi nešto manje od 200 Jevreja, a pored ovog hrama, koji je drugi jevrejski hram po veličini u Evropi, u Subotici postoji i mala, takozvana „zimska sinagoga“, u kojoj se čitave godine vrše verski obredi. Na području Vojvodine pre izbijanja Drugog svetskog rata bilo je čak 76 sinagogi, kazao je bivši predsednik Jevrejske opštine Novi Sad, Goran Levi, a danas se obavljaju verski obredi jedino još u Novom Sadu i Subotici. U Vojvodini danas živi oko 2.000 Jevreja i oni su organizovani u pet jevrejskih opština, odnosno u Kikindi, Somboru, Zrenjaninu, Novom Sadu i Subotici.

Mobilni timovi za inkluziju Roma

Izvor: Kancelarija za ljudska i manjinska prava

Ukupno dvadeset gradova i opština prepoznalo je probleme romske populacije, kao i potrebu za rešavanjem ovih izazova. Uključivanjem u projekat „Tehnička pomoć za unapređenje životnih i stambenih uslova romske populacije u neformalnim naseljima“ gradovi i opštine pokazali su visok nivo posvećenosti i razumevanja značaja socijalnog uključivanja Romkinja i Roma.

Mobilni timovi su prepoznati kao efikasan model podrške na lokalnom nivou koji povezuje ključne aktere u zajednici: koordinatora za romska pitanja, pedagoške asistente, zdravstvene medijatore, predstavnike Centra za socijalni rad i Nacionalne službe za zapošljavanje. Cilj osnivanja timova je prepoznavanje i sagledavanje realnih potreba romske populacije na terenu, kao i utvrđivanje podrške koja je potrebna kako bi se poboljšao njihov sveukupni položaj, a u skladu sa Strategijom za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Republici Srbiji 2016.-2025.

Važan deo projekta je šema bespovratnih sredstava (grantova) u okviru koje se podržava 11 projekata na lokalnom nivou u ukupnoj vrednosti od 7,55 miliona evra. U okviru inicijative biće obezbeđeno stambeno rešenje za preko 1.000 Romkinja i Roma, te poboljšanje infrastrukturnih uslova za preko 6.000 pripadnika romske populacije.

U okviru projekta u Leskovcu je 20. i 21. marta održan dvodnevni trening sa predstavnicima relevantnih institucija iz Niša, Aleksinca, Vlasotinca i Vladičinog Hana sa ciljem formiranja Mobilnih timova za inkluziju Roma.

Brankica Jeremić i Dragan Gračanin, stručnjaci za socijalnu inkluziju i predavači na treningu, predstavili su ci-

ljeve i svrhu obuke, naglasivši da su ovom treningu prisustvovali predstavnici četiri lokalne samouprave, od ukupno dvadeset, koje su obuhvaćene obukama, a u kojima će biti oformljeni mobilni timovi. Tokom radionice se, između ostalog, razgovaralo o konceptu socijalnog uključivanja, značaju intersektorske saradnje kao i potencijalnim institucionalnim modelima koji na nivou lokalnih samouprava omogućavaju koordinisanu politiku socijalnog uključivanja.

Objašnjeno je da će podaci koje mobilni timovi prikupe biti obrađeni i analizirani, nakon čega će se pristupiti

im se pružaju i da i sami rade na poboljšanju kvaliteta svog života.“

Treća u nizu radionica održana je 27. i 28. marta u Rumi sa predstavnicima relevantnih institucija iz Subotice, Šapca, Rume, Pećinaca, Bačke Palanke i Beočina sa ciljem formiranja Mobilnih timova za inkluziju Roma. Subotički koordinator za romska pitanja, Stevan Nikolić, ističe da od projekta „Tehnička pomoć za unapređenje životnih i stambenih uslova romske populacije u neformalnim naseljima“ očekuje da Subotica dobije šansu da formira, odnosno ozvaniči mobilni tim, da dobije priliku da uz pomoć međunarodnih

sredstava uz koja će ići i sufinsiranje iz lokalnog budžeta, realizuje projekte iz oblasti inkluzije Roma i da na taj način unapredi sveobuhvatni položaj romske zajednice u Subotici. „Mobilni tim će nam pomoći da prikupimo, a potom analiziramo probleme i po-

trebe romske zajednici u našem gradu. Ovo je veoma važno zato što rešenja koja lokalna samouprava sada nudi i ona koja će tek biti osmišljena moraju da budu adekvatna, izvodiva i prilagođena potrebama romske zajednice“, ističe Stevan Nikolić i dodaje da u Subotici živi oko 4000 Roma, različite veroispovesti i porekla. Deo čine raseljena lica sa Kosova, deo je domicilno stanovništvo, deo govori srpski, a deo mađarski jezik.

Projekat „Tehnička pomoć za unapređenje životnih i stambenih uslova romske populacije u neformalnim naseljima“ je jedna od inicijativa koje u ovom momentu podržava Evropska unija uz saradnju i sufinsiranje Vlade Republike Srbije. Ugovorno telo projekta je Ministarstvo finansija, a glavni korisnici su Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i Kancelarija za ljudska i manjinska prava.

izradi operativnih planova. Svaka jedinica lokalne samouprave će na osnovu podataka sa terena napraviti svoj operativni plan čiji će cilj biti doprinos rešavanju identifikovanih problema i to prema utvrđenim prioritetima. Predstavnici lokalnih samouprava će tokom celog procesa imati podršku projekta.

Od 22. do 23. marta u Ždrelu je održana radionica sa predstavnicima relevantnih institucija iz Požarevca, Paraćina, Bora, Zaječara i Kraljeva. Milun Jovanović, član gradskog veća Grada Kraljeva, smatra da je ekonomsko osnaživanje romske populacije veoma bitno. „Nije dovoljno relocirati ih, treba napraviti mehanizme koji će ih podržati u zapošljavanju, ali i samozaopšljavanju. Za tako nešto svakako je potrebno raditi i na podizanju svesti kod Roma da se i oni uključe u proces unapređenja svog života i preuzmu odgovornost za svoj život. Oni treba pravilno da koriste mogućnosti koje

Pokloni za đake koji uče makedonski jezik

Izvor: Južni Banat

Vasko Grkov, vršilac dužnosti ambasadora Makedonije u Srbiji, zajedno sa predsednikom Nacionalnog saveta makedonske nacionalne zajednice u Srbiji, Borkom Veličkovskim, i Zoricom Mitrović, sekretarom Nacionalnog saveta, posetio je opština Plandište.

Goste je zvanično primio zamenik predsednika SO Plandište, Vladan Mladenović, zajedno sa Miroslavom Petrovićem, direktorom KOC-a "Vuk Karadžić" i predstavnicima Udruženja Makedonaca „Vardar“ Plandište, Nikolom Kiprovsom i Borom Kostadinovskim. U razgovoru sa gostima predstavljena je opština Plandište i rečeno je da ima 5 jezika u službenoj upotrebi od kojih je jedan makedonski i da je po tome jedinstvena u svetu.

Povod dolaska gostiju u opštini Plandište jeste poseta osnovnih škola gde učenici, od početka školske 2017/2018. godine kao izborni B predmet uče makedonski jezik. Zajedno sa domaćinima, gosti su prvo obišli učenike Osnovne škole "Dositij Obradović" u Plandištu koji uče makedonski jezik.

Makedonski je od ove školske godine počeo da se uči kao izborni B predmet koji predaje profesor Aleksandar Ange-

lovski. U početku je bilo 7, ali se u međuvremenu priključilo još 3 učenika.

Od Nacionalnog saveta makedonske nacionalne manjine svi učenici su na poklon dobili paket sa udžbenikom i novinskim glasilima na makedonskom jeziku kao i poklon čestitku u vrednosti od 5.000 dinara za kupovinu školskog pribora potrebnog za izučavanje makedonskog jezika. U školi u Plandištu goste je dočekao direktor škole, Sava Divljakov.

Slično je bilo i u Hajdučici, u OŠ „Jovan Jovanović Zmaj“ gde je učenje makedonskog jezika počelo u drugom polugodištu. Goste je dočekao direktor škole, Miroslav Maričić sa profesorom Boškom Malenovićem i učenicima koji uče makedonski jezik.

U ovoj školi je za sada 9 učenika koji 2 časa nedeljno uče makedonski jezik. Učenici su iz Hajdučice, Starog Leca i Dužina. Za učenike putnike, direktor je rekao da je obezbeđen prevoz, jer se časovi održavaju nakon redovne na-

stave. I u ovoj školi su učenicima podeljeni poklon paketi, kao i vaučeri za kupovinu školskog pribora.

Za vredne učenike pripremljeni su i kampovi, zimovanje ili letovanje na Ohridu ili u Kruševu.

Ambasador se domaćinima zahvalio na gostoprivrstvu i istakao da je osnovni cilj njegovih saradnika i njega, kao predstavnika Makedonije u Republici Srbiji, povezivanje dva naroda koji se u Plandištu očigledno ostvaruje. Izrazio je nadu da će saradnja sa opština Plandište biti još bolja i uputio poziv školama da učenici koji dolaze na ekskurziju u Beograd, posete i Ambasadu Makedonije.

Predstavljena je monografija Igračka i muzička tradicija Makedonaca u Kačarevu

Foto: Matica srpska

U Matici srpskoj, 4. aprila 2018. godine, predstavljena je etnomuzikološka monografija Igračka i muzička tradicija Makedonaca u Kačarevu, autora Julijane Jovanović (udato Baštić) i Gorana Miloševa.

Prema rečima Julijane Jovanović, knjiga je rezultat master radova koji su odbranjeni na Akademiji umetnosti u Novom Sadu 2013. i 2014. godine. „Sadržaj knjige predstavljaju dve celine – Fenomen igranke kod Makedonaca u Kačarevu i Vokalna tradicija Makedonaca u Kačarevu“, rekla je Jovanović naglasivši da je radovima prethodilo obimno istraži-

vanje na terenu, koje je realizovano zahvaljujući tehničkoj i finansijskoj podršci Nacionalnog saveta makedonske nacionalne manjine i Ministarstva kulture Republike Srbije.

Prisutnima se ispred Nacionalnog saveta makedonske nacionalne zajednice u Srbiji obratila Zorica Mitrović koja je istakla da knjiga predstavlja jedno od kapitalnih dela Nacionalnog saveta Makedonaca i uopšte makedonske nacionalne manjine, ne samo u Vojvodini i Južnom Banatu, već i u Srbiji, jer „predstavlja dokaz postojanja makedonske zajednice na ovim prostorima“.

O knjizi su, osim autora, govorili i etnomuzikolozi, prof. dr Selena Rakočević i prof. dr Nice Fracile, a prisutne je pozdravio i prof. mr Nenad Ostojić, potpredsednik Matice srpske.

BNV ne prihvata pravne presedane na štetu manjina

Izvor: BNV

Okrugli sto povodom predstavljanja nacrta Zakona o izmenama i dopunama zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina održan je u opštini Kučevu.

Predstavnici manjina su u svojim komentarima izrazili nezadovoljstvo sa predloženim tekstom Nacrta zakona zbog činjenice da ovakav prijedlog umanjuje dostignuti nivo prava te da predstavlja korak unazad u ostvarivanju manjinskih prava u Srbiji.

Ahmedin Škrijelj, pravni savjetnik BNV, ocijenio je da ovaj prijedlog zakona nije dao odgovor gotovo ni na jedno bitno pitanje kako bi se nacionalna vijeća, kao institucije manjinske samouprave u pravnom smislu, razvila i učvrstila, pozvao je Vladu Srbije da u Nacrt ugradi prijedloge koje je kao član radne grupe za izradu Nacrta zakona pred-

lagao u ime Bošnjačkog nacionalnog vijeća.

Većinu pojedinačnih rješenja u prijedlogu zakona kao i prijedloga zakona u cijelini predstavljaju pravni presedan na štetu nacionalnih manjina i manjinske samouprave u Srbiji.

Također, predložena zakonska rješenja jesu odraz namjere da se pripadnicima nacionalnih manjina građanska i manjinska prava, zajamčena Ustavom ograniče, suspenduju i unize.

Okruglom stolu koji je organizovan uz podršku Misije OSCE-a u Srbiji prisustvovali su predsjednici i predstavnici nacionalnih savjeta, predstavnici lokalne samouprave Kučevu i medija.

Važnost jezika u međuetničkoj komunikaciji

Izvor: BuPress

Organizacija za razvoj i demokratiju (ORD) iz Bujanovca organizovala je 20. marta u Preševu, u velikoj sali TV Preševu, u okviru projekta „Hajde da se upoznamo, hajde da budemo toleranti“ tribinu o sličnostima i razlikama srpskog i albanskog jezika, kao i o važnosti jezika u međuetničkoj komunikaciji. Projekat se realizuje uz podršku Misije OEBS u Srbiji i Ambasade Velike Britanije.

Pozdravnu reč držao je Giacomo Bosisio, koordinator kancelarije OEBS-a u Bujanovcu. On je istakao da OEBS radi na prevenciji svake vrste radikalizacije i ekstremizma, između ostalog i kroz podršku projektima kao što je ovaj. Pored

njega, na tribini su govorili Mentor Nuhiu, nastavnik albanskog jezika (zamenik direktora) u osnovnoj školi „Ibrahim Keljendi“ u Preševu, Enkel Redžepi, nastavnik albanskog jezika u osnovnoj školi „Ibrahim

Keljendi“ u Preševu, Aleksandar Nikolić, nastavnik srpskog jezika u OŠ „Branko Radičević“ u Bujanovcu, Jelena Randelić, profesor srpskog jezika kao nematerijalnog jezika u S.Š. „Sezai Surroi“, u Bujanovcu, i Goran Arsić, sudski prevodilac. Moderator tribine bio je Altin Borici, iz Kancelarije za mlade Preševu.

Pored učenika iz srednjih škola u Preševu, tribini su prisustvovali i predstavnici lokalne samouprave i Kancelarije za mlade Preševu.

Sećanje na Ferenca Fehera u Novom Sadu

Izvor: Pannon rtv

Foto: Mađar so

Na Dan mađarske poezije, 11. aprila, novosadski Mađari su odali počast istaknutom vojvođanskom mađarskom pesniku, Ferencu Feheru, i tom prilikom na njegovu bistu položili vence.

Ferenc Feher rođen je na salašu u blizini Bačke Topole, ali grad je uvek smatrao svojim domom. Tokom karijere objavljivao je u svim jugoslovenskim mađarskim glasilima, izdao je 22 knjige, a svojim prevodilačkim radom gradio je most između većinskog i mađarskog naroda. Duh njegovih aktivnosti i danas se može osetiti. Piroška Š. Čaki, univerzitetska profesorka u penziji kaže: „Mnogih se sećamo povodom dana mađarske poezije i za mene predstavlja posebnu radost što se mi ovde na južnim krajevima prisećamo vojvođanskih mađarskih pesnika. Osim

akademskih mađarskih pesnika, veoma su važni i oni pisci koji su svojim radom mnogo učinili u interesu ovađnjih Mađara.”

Silard Antal, član Izvršnog odbora Mađarskog nacionalnog saveta, izjavio je da mađarski vojvođanski stvaraoci zasljužuju veću podršku i priznanje. „U poslednje vreme nisu samo pesnici, nego i

svi stvaraoci pomalo potisnuti i ne bi bilo loše videti kako da se to popravi. Ovaj dan je dan podsećanja i odlična prilika da razmislimo o ovim tema-ma”.

Sećanje na pesnika i polaganje venaca organizovao je novosadski odbor SVM-a. Lenke Erdelj, predsednica SVM odbora u Novom Sadu, ukazala je da de-

lovanje Ferenca Fehera može da bude primer i za pedagoge. „On im poručuje da vojvođanski pesnici i književnici predaju svoja dela deci kako bi zajedno zavoleli čitanje i priču i kako bi sačuvali ove kulturne vrednosti koje negujemo, a isto tako, kroz prevode, i one kulturne vrednosti koje neguju drugi sa kojima živimo. Na taj način narodi i manjine koje ovde žive mogu da

nas upoznaju, da upoznaju naše pisce, književnike i našu kulturu”, rekla je Lenke Erdelj.

Buduća uloga manjina u EU

Izvor: Hrvatska riječ

Na trodnevnoj Međunarodnoj konferenciji Manjinske organizacije u razmišljanju i oblikovanju budućnosti EU, održanoj od 16. do 18. ožujka u Sloveniji predstavnici HKPD-a Matija Gubec i Hrvatskog nacionalnog vijeća su predstavili hrvatsku nacionalnu manjinu u Srbiji.

Program konferencije je započeo predstavljanjem partnerskih organizacija projekta, njihovih lokalnih zajednica te država. Partneri su se predstavili kroz prezentaciju iskustava i prakse na području integracija manjina u društveni, kulturni i politički život: u Sloveniji, u Hrvatskoj, Srbiji, Bugarskoj, Mađarskoj i Latviji.

U posebnoj radionici Europe café sudionici su raspravljali o ulozi manjinskih organizacija u lokalnoj zajednici, potom o temama kako ohrabriti manjinske orga-

nizacije kod integracije u lokalnu zajednicu, njihova uloga kod integracije manjinskih pripadnika u novu sredinu te uspostavi zadovoljavajuće, funkcionalne komunikacije između lokalnih sudionika i pripadnika manjina, te bitnost manjinske kulture za budućnost EU.

“U panel diskusiji smo se posebno dotakli tema o budućoj ulozi manjina u EU, uspešnoj integraciji manjina u kulturni i društveni život te konkretnim prijedlozima kako manjinske organizacije mogu pripomoći u smanjivanju diskriminacije i predrasuda. Zaključna faza Koferencije je rezultirala potpisivanjem zajedničke inicijative o naporu partnerskih organizacija kod aktivne integracije manjina u lokalne zajednice, s uvažavanjem i priznavanjem njihovih potreba, znanja i sposobnosti. Cilj ove zajedničke inicijative je izraditi platformu za uspješnu integra-

ciju manjina u novu okolinu, oblikovanje kanala komuniciranja između lokalne zajednice i manjinskih zajednica te određivanju aktivnosti i mehanizama za aktivnu integraciju manjina u društvenu, socijalnu, kulturnu i političku okolinu”, rekao je predsjednik HKPD-a Matija Gubec Ladislav Suknović.

Konferenciju je organiziralo Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo Komušina Škofja Loka u suradnji s Općinom Škofja Loka te partnerima u projektu, Općina Dupnitsa (Bugarska), Općina Riebini (Latvija), Općina Szödliget (Mađarska), Društvo bosanskih Hrvata Prsten (Hrvatska), Slovenski dom – Kulturno i prosvjetno društvo Bazovica (Rijeka, Hrvatska) i Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo Matija Gubec (Tavankut, Srbija). Projekt je sufinciran od Europske komisije – Program Europa za građane.

Uskršnja izložba u Bajmoku

Izvor: Bunjevci

U organizaciji Bunjevačkog kulturnog centra "Bajmok" održana je tradicionalna "Uskršnja izložba", a bilo je ovo šesnajsto okupljanje ovake vrste med vridnim Bajmočanima.

Kako je to istak Branko Pokornić, pridžnik BKC „Bajmok”, ovogodišnja izložba je okupila priko 40 izlagачa iz Bajmoka, al i drugi mista, sa priko 2.200

eksponata. Vridne ruke su pripravile, najviše, šareni jaja, rađeni raznim tehnikama i sa raznim motivima, s Uskrštem, ko zajedničkim imeniteljom.

O običajima Bunjevaca za Uskrs divanila je Kata Kuntić, pridsidnica Odbora za kulturu u Nacionalnom savitu bunjevačke nacionalne manjine, a izložbu je svečano otvorio Mirko Bajić, pridsidnik Izvršnog odbora NSBNM. Tom prilikom

je pofalio organizatore, al se i pofalio da su Bunjevci dobili konačno svoj standard jezika, te da će to od velikog značaja bit i za mlad naraštaj.

Upravo su dica iznela velik dio programa, đaci koji u Bajmoku uče bunjevački pripravili su prigodan program, zajedno s učiteljicom Svetlanom Marmor, svima su čestitali i dolazeći Uskrs, a na kraju su nagrađeni i slatkim paketićima.

bunjevci.net

bunjevci.net

bunjevci.net

bunjevci.net

Centar za istraživanja migracije
Center for Migration Studies

Publikaciju podržava Ministarstvo spoljnih poslova Republike Bugarske.
Mišljenja objavljena u biltenu ne predstavljaju nužno zvanične stavove donatora.